

Svensk Förening för Pediatrisk Endokrinologi och Diabetes

Stadieindelning av typ 1 diabetes hos barn och ungdomar

ISPAD Clinical Practice Consensus Guidelines 2022. Chapter 2.
Stages of type 1 diabetes in children and adolescents.

Rachel E. J. Besser, Kirstine J. Bell, Jenny J. Couper, Anette-G. Ziegler, Diane K. Wherrett, Mikael Knip, Cate Speake, Kristina Casteels, Kimberly A. Driscoll, Laura Jacobsen, Maria E. Craig, Michael J. Haller
Pediatr Diabetes. 2022;1–13.

www.ispad.org

För SFPED Helena Elding Larsson och redaktionsgruppen

Kort sammanfattning av centrala budskap

Det här kapitlet handlar om vad som händer innan den klassiska diabetesdiagnosen.

I kapitlet beskrivs de olika stadierna av typ 1 diabetes, där stadium 1 och 2 är presymptomatiska och stadium 3 motsvarar den klassiska diabetesdiagnosen. I stadium 1 har personen utvecklat 2 eller fler mätbara autoantikroppar men har fortfarande en normal glukostolerans. I stadium 2 har en nedsatt glukostolerans tillstött, men fortsatt utan symptom eller diabetesvärden.

Kapitlet innehåller en kort sammanfattning om genetisk risk, genetiska markörer och risk samt vilka troliga faktorer som kan sätta igång processen som leder till typ 1 diabetes.

Vidare beskrivs screening för diabetes, möjligheter och svårigheter. Vid genetisk screening kan man finna personer med ökad risk för t ex deltagande i studier, men missar en hel del av de som kommer att utveckla typ 1 diabetes med lägre genetisk risk. Vid screening för autoantikroppar finner man personer i stadium 1 eller 2 diabetes, men även de som endast utvecklat en autoantikropp. Denna typ av screening kan ske i hela befolkningen eller i selekterade grupper som t ex förstagrads släktingar, där man finner en högre andel personer med autoantikroppar.

Screening av risk och autoantikroppar ska inte ske utan att en tydlig uppföljning av de personer som har risk. En del av kapitlet avhandlar hur stadieindelningen ska ske när man väl funnit någon med multipla autoantikroppar och hur dessa personer ska följas. Kapitlet diskuterar också den oro som kan uppstå och hur denna kan förebyggas.

Slutligen beskriver kapitlet pågående studier och försök till att fördröja eller förhindra diagnosen.

Kapitlet håller just på att uppdateras och nästa version kommer att innehålla nyheter avseende prevention och behandling, och en större del om screening. Denna text kommer då också att uppdateras